

Inhoud

Digitaal supplement en het gebruik van het boek	5
Voorwoord	6
De auteurs	7
Inleiding	9
1 Research en theorie	11
1.1 Geschiedenis van reflectie in de praktijk	12
1.1.1 Geen nieuw idee	12
1.1.2 Breed erkend als belangrijk	13
1.1.3 In belangrijke mate beïnvloed door Schön	13
1.1.4 Bepalend voor expertise	14
1.1.5 Niet volledig omarmd door basis- en voortgezet onderwijs	17
1.2 Indeling van dit boek	20
1.2.1 Een model hebben van effectief lesgeven	20
1.2.2 Ontwikkeldoelen stellen	22
1.2.3 Gerichte oefening aangaan	22
1.2.4 Gerichte feedback ontvangen	23
1.2.5 Het lesgeven observeren en bespreken	24
1.3 Vertaling van research en theorie voor de praktijk	25
2 Een model van effectief lesgeven	27
2.1 Routineonderdelen	29
2.1.1 Hoe stel ik leerdoelen vast en communiceer ik deze, houd ik vorderingen van leerlingen bij en vier ik successen?	29
2.1.2 Hoe stel ik regels & routines op en handhaaf ik deze?	31
2.2 Inhoudspecifieke lesonderdelen	32
2.2.1 Hoe laat ik leerlingen effectief omgaan met nieuwe kennis?	32
2.2.2 Hoe laat ik leerlingen oefenen en hun begrip van nieuwe kennis verdiepen?	33
2.2.3 Hoe laat ik leerlingen hypothesen opstellen over nieuwe kennis en deze toetsen?	34
2.3 Activiteiten ter plekke	36
2.3.1 Hoe krijg ik betrokken leerlingen?	36
2.3.2 Hoe herken en erken ik de naleving en het gebrek aan naleving van regels & routines?	38
2.3.3 Hoe bouw en onderhoud ik een goede relatie met leerlingen?	39
2.3.4 Hoe communiceer ik hoge verwachtingen voor alle leerlingen?	40
2.4 Samenvatting	41
2.5 Begripsvragen	41
3 Ontwikkeldoelen stellen	43
3.1 Een zelfevaluatie uitvoeren	44
3.1.1 Compendium van strategieën voor reflectie in de praktijk	46
3.2 Een persoonlijk profiel maken	48
3.3 Samenvatting	53
3.4 Begripsvragen	53

4 Omgaan met doelgerichte oefening	55
4.1 Focussen op speciale stappen in een strategie	56
4.2 Een protocol maken	59
4.3 Vaardigheid krijgen in een strategie	60
4.4 Aanpassingen maken voor een strategie	61
4.5 Verschillende strategieën samenvoegen tot een megastrategie	62
4.6 Samenvatting	64
4.7 Begripsvragen	64
5 Gerichte feedback ontvangen	65
5.1 Video-opnamen	67
5.2 Gegevens van leerlingenonderzoek	68
5.3 Gegevens van leerresultaten	72
5.3.1 Bepaalde typen leerlingen	74
5.4 Data samenvoegen	75
5.5 Samenvatting	76
5.6 Begripsvragen	76
6 Het lesgeven observeren en bespreken	77
6.1 Video's van andere leraren	78
6.2 Collegiale consultatie	80
6.3 Onderwijsronden ('instructional rounds')	81
6.4 Samenvatting	84
6.5 Begripsvragen	84
Compendium: Strategieën voor reflectieve oefening	85
Routineonderdelen	91
Inhoudspecifieke lesonderdelen	103
Activiteiten ter plekke	135
Appendix A: Antwoorden op begripsvragen	167
Hoofdstuk 2 antwoorden	168
Hoofdstuk 3 antwoorden	169
Hoofdstuk 4 antwoorden	170
Hoofdstuk 5 antwoorden	171
Hoofdstuk 6 antwoorden	172
Appendix B: Beoordelingsschalen voor de reflectieve praktijk van leraren	173
Routineonderdelen	174
Inhoudspecifieke lesonderdelen	179
Activiteiten ter plekke	197
Literatuur	215

Voorwoord

De Reflectieve Leraar is alweer het negende boek van Marzano dat in het Nederlands wordt uitgegeven door Bazalt. Met deze publicaties en de erbij horende trainingen willen we leraren en leidinggevenden op school een diepgaand programma van research-based strategieën aanbieden die in de klas gebruikt kunnen worden om de prestaties van leerlingen te verbeteren. Sinds 2006 participeren onze Marzano experts in conferenties en workshops van Robert Marzano en zijn medewerkers om te zorgen dat zijn waardevolle inzichten ook beschikbaar zijn voor het Nederlandse onderwijs.

Veel van de strategieën die in dit boek worden behandeld zijn ook besproken in boeken als *Wat werkt op school* (Marzano 2007), *Wat werkt in de klas* (Marzano, Pickering & Pollock, 2008), *Wat werkt: pedagogisch handelen en klassenmanagement* (Marzano, Marzano & Pickering, 2010) en *De Kunst en Wetenschap van het Lesgeven* (Marzano, 2011). Deze boeken hebben een hoofdstuk of een deel daarvan aan een bepaalde leerstrategie gewijd, maar in *De Reflectieve Leraar* worden ze voorzien van checklists en zo besproken dat leraren zelfsturend hun eigen didactische en pedagogische handelen kunnen verbeteren.

Ik ben er trots op dat, dankzij de samenwerking met Marzano Research Lab, we met dit boek (en de later uitkomende vertaling van *Coaching Classroom Instruction*) nieuw gereedschap beschikbaar hebben dat leraren helpt bij het uitvoeren van hun belangrijke werk.

Dook Kopmels
Manager Bazalt Educatieve Uitgaven